

KOMENDANT
BIEZCZADZKIEGO ODDZIAŁU
STRAŻY GRANICZNEJ
im. gen. bryg. Jana Tomasza Gorzechowskiego
w Przemyślu

DI-0A/7226/08

22 SIE 2008

Przemyśl, dnia 22.08.2008 r.

RPO-594601/08

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPŁ.	2008-08-27
ZAL.	NR. 1168822

Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich

Dyrektor
Zespołu Administracji Publicznej,
Zdrowia i Ochrony Praw Człowieka

Pan Tomasz GELLERT

dot. RPO-594601-X/08/MS

W odpowiedzi na pismo z dnia 11 sierpnia 2008 roku dotyczące prośby o zajęcie stanowiska wobec uwag i wniosków po wizytacji przeprowadzonej w Ośrodku Strzeżonym dla Cudzoziemców i Areszcie w Celu Wydalenia w Przemyślu w dniu 30 lipca 2008 r. pozwolę sobie zająć stanowisko w kolejności uwag i spostrzeżeń pojawiających się w notatce służbowej.

W celach mieszkalnych nie zostały zamontowane szafki na rzeczy osobiste osadzonych, natomiast przeznaczone na ich rzeczy osobiste są głębokie szuflady zamontowane pod każdym łóżkiem. Ten sposób postępowania został przyjęty w celu jak najmniejszego zajęcia powierzchni mieszkalnej przysługującej cudzoziemcowi na przedmioty wyposażenia co niewątpliwie polepsza warunki bytowe osadzonych w celi.

W przesłanej wypowiedzi zwrócono uwagę, na zasady kontaktów cudzoziemców z organizacjami pozarządowymi, zajmującymi się ochroną ich praw, pojawiają się wątpliwości, co do panującej praktyki w ośrodku, która może utrudniać organizacjom prawidłowe wykonywanie zadań o charakterze prewencyjnym, związanych z przeciwdziałaniem naruszaniu praw cudzoziemców oraz zapobieganiu przypadkom niehumanitarnego ich traktowania.

Zgodnie z art. 117 ust. 1 obowiązującej ustawy o cudzoziemcach prawo do kontaktu z organizacjami pozarządowymi lub międzynarodowymi zajmującymi się udzielaniem pomocy, zwłaszcza prawnej, cudzoziemcom, posiada cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub przebywający w areszcie w celu wydalenia. .

Posiłkując się powyższą ustawą oraz regulującym ją szczegółowo Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać strzeżone ośrodki i areszty w celu wydalenia oraz regulaminu organizacyjno-porządkowego pobytu cudzoziemców w strzeżonym ośrodku i areszcie w celu wydalenia, Decyzją nr 1 z dnia 2 listopada 2007 r. naczelnik strzeżonego ośrodka i aresztu w celu wydalenia wprowadził w załączniku nr 2 do powyższej decyzji zasady odbywania widzeń.

Opierając się na obowiązujących aktach prawnych, cudzoziemiec ma prawo do kontaktu z innymi z organizacjami pozarządowymi. Wyrazem tego prawa jest jego woła do spotkania się z przedstawicielami tych organizacji. Wołę tę wyrażają kontaktując się z określonymi organizacjami, od których oczekuje określonej pomocy. W tym celu obligatoryjnie dostarczana jest cudzoziemcowi, przez administrację ośrodka, lista takich organizacji. Kontakt z tymi organizacjami cudzoziemiec może nawiązać za pośrednictwem dostępnego na blokach mieszkalnych aparatów telefonicznych oraz za pomocą faksu lub listownie (stosowaną praktyką jest przesyłanie faksów nieodpłatnie). Organizacjom w żaden sposób nie ogranicza się kontaktu z cudzoziemcami, którzy o taką pomoc się zwrócą. Z uwagi na szczególny, zamknięty charakter ośrodka i aresztu w celu wydalenia, a także zapewnienie odpowiedniego poziomu ochrony, nie może funkcjonować inna forma kontaktów z przedstawicielami organizacji pozarządowych poza formą widzenia.

Ponadto pragnę zaznaczyć, że cudzoziemcy wysyłają listy, fakсы do różnych organizacji pozarządowych jednak tylko przedstawiciele Centrum Pomocy Prawnej im. H. Nieć nawiązali stały kontakt z kierownictwem ośrodka i aresztu i na prośbę pracowników tej organizacji dodatkowo rozwieszono przy każdej z dyżurek informację z numerem telefonu i faksu centrum pomocy.

W notatce z wizytacji znalazła się uwaga wskazująca na brak wywieszonych tekstów obowiązującego w ośrodku i areszcie porządku wewnętrznego w pomieszczeniach mieszkalnych i celach aresztu. Kierownictwo ośrodka i aresztu, mając na uwadze bardzo rzadką wśród osadzonych znajomość języka polskiego, wprowadziło obowiązek obligatoryjnego wręczania nowo przyjętym cudzoziemcom *Regulaminu organizacyjno-porządkowego w strzeżonym ośrodku i areszcie* oraz tekst *Porządku dnia dla cudzoziemców osadzonych w strzeżonym ośrodku i areszcie w celu wydalenia w Przemyślu* w językach, jakimi posługują się cudzoziemcy. Wykracza to ponad obowiązujące przepisy, które mówią jedynie o ewentualnej możliwości umieszczenia tekstu porządku wewnętrznego w pokoju lub celi w języku zrozumiałym dla przebywających tam cudzoziemców.

Informacje o prawach i obowiązkach cudzoziemców nie wydaje się w formie broszur i ulotek, tylko przekazuje osobiście *Regulamin* i *Porządek dnia* w formie tekstu, z którym każdy z osadzonych obowiązany jest obligatoryjnie zapoznać się tuż po przyjęciu do ośrodka lub aresztu. Tekst przekazywany cudzoziemcom zawiera poza zasadami funkcjonowania Ośrodka i Aresztu w celu wydalenia również ich prawa i obowiązki cytowane z przepisów ustawowych. Taki sposób postępowania gwarantuje, że cudzoziemiec opiera się w swoim postępowaniu na informacji dla niego całkowicie zrozumiałej, do której w każdej chwili może powrócić, gdyż posiada ją przy sobie. Pozwala to ponadto wyeliminować początkowe zagubienie osoby w nowych dla niego warunkach pobytu. Podejmując decyzję o takim sposobie postępowania przyjęto założenie, że będzie to sposób najbardziej korzystny dla cudzoziemca. Ponadto praktycznie codziennie cudzoziemcy mają możliwość zwrócenia się ze swoimi pytaniami lub wątpliwościami do administracji ośrodka, co też czynią i otrzymują odpowiedzi na nurtujące ich pytania.

Odnosząc się do uwagi związanej ze stwierdzonym przypadkiem gruźlicy chcę stwierdzić, że cudzoziemiec, którego ten przypadek dotyczył, w trakcie badania następującego po przyjęciu ukrył przed personelem medycznym swoje przebyte choroby. Osadzony nie podał, że w przeszłości chorował na gruźlicę i ma z tego tytułu orzeczoną grupę inwalidzką na terenie Rosji. Po miesiącu pobytu stwierdził, że taki stan chorobowy miał u niego miejsce. Zastosowane środki zapobiegawcze i podjęte postępowanie nie potwierdzało aktywnej jednostki chorobowej, dlatego też nie podejmowano akcji informacyjnej. Właściwy inspektor sanitarny został powiadomiony natychmiast po uzyskaniu wyników zleconych badań. Przez cały okres, od dnia złożonego przez cudzoziemca oświadczenia do momentu otrzymania wyników badań, cudzoziemiec był izolowany. Sugestia odnośnie terminu powiadomienia Państwowego Inspektora Sanitarnego jest uwagą cenną i w przyszłości zostanie wdrożona do realizacji.

Mając na względzie uwagi przekazywane na bieżąco w trakcie wizytacji oraz stosując się do zaleceń zawartych w notatce służbowej kierownictwo ośrodka i aresztu dołoży wszelkich starań, aby utrzymać nadal wysoki standard poszanowania godności i praw osadzonych cudzoziemców jak również warunków socjalno-bytowych w jakich przebywają.

Po wizytacji rozwieszono na korytarzach, z których korzystają osadzeni, większą ilość tekstów porządku wewnętrznego oraz listy organizacji pozarządowych.

Z powiatkiem

KOMENDANT
BIESZCZADZKIEGO ODDZIAŁU
STRAŻY GRANICZNEJ
Im. gen. bryg. Jana Tomasa Gorzechowskiego

plk SG Dominik TRACZ